14/06/2024

Άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς: Ο σύγχρονος μεγάλος πατέρας και διδάσκαλος της Εκκλησίας

/ Βίοι Αγίων

Η σερβική Ορθοδοξία έχει να επιδείξει μια σειρά μεγάλων αγίων, οι οποίοι λάμπρυναν την Εκκλησία του Αγίου Σάββα. Ένας από αυτούς υπήρξε ο νεοφανής άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς, μια όντως μεγάλη ασκητική και πατερική μορφή του περασμένου αιώνα.

- **Γράφει ο Λάμπρος Σκόντζος, Θεολόγος**

Γεννήθηκε την ημέρα του Ευαγγελισμού στα 1894, στην πόλη Βράνιε της νοτίου Σερβίας. Οι ευσεβείς γονείς του Σπυρίδων και Αναστασία του έδωσαν το όνομα Ευάγγελος. Καταγόταν από ιερατική οικογένεια και το επώνυμό του Πόποβιτς σημαίνει Παπαδόπουλος. Μεγάλωσε με ευσέβεια είχε την τύχη να δει να θεραπεύεται θαυματουργικά η μητέρα του στη Μονή Πτσίνσκι από τον άγιο

Πρόχορο. Από μικρός συνήθιζε να μελετά το Ευαγγέλιο και άλλα εκκλησιαστικά βιβλία. Ιδιαίτερα τον σαγήνευε η ανάγνωση συναξαρίων και πατερικών συγγραμμάτων. Θεωρούσε τους Πατέρες της Εκκλησίας ως τους αληθινούς σοφούς.

Το 1905 ο μικρός Ευάγγελος γράφηκε στην Εκκλησιαστική Σχολή του Αγίου Σάββα στο Βελιγράδι, έχοντας ως δάσκαλό του τον φωτισμένο άγιο Νικόλαο Βελιμίροβιτς. Το 1914, μόλις τέλειωσε τη σχολή, ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Κατατάχτηκε στο στρατό και υπηρέτησε ως νοσοκόμος. Ακολούθησε την τύχη του σερβικού στρατού και βρέθηκε εξόριστος στην Κέρκυρα. Καθ’ οδόν ένοιωσε την κλήση να γίνει μοναχός. Η κουρά του έγινε την 1η Ιανουαρίου του 1916 στην Σκόδρα, από τον Μητροπολίτη Βελιγραδίου Δημήτριο, δίνοντάς του το όνομα Ιουστίνος.

Κατόπιν έφυγε από την Κέρκυρα, με τη βοήθεια του Μητροπολίτη Δημητρίου, για την Αγία Πετρούπολη για θεολογικές σπουδές. Όμως λόγω των πολιτικών εξελίξεων, έφυγε για την Οξφόρδη. Ύστερα από δύο χρόνια σπουδών υπέβαλε για έγκριση την διδακτορική του διατριβή με τίτλο: «Ή θρησκεία και ή φιλοσοφία του Ντοστογιέφσκι». Όμως αυτή απορρίφτηκε, λόγω της κριτικής του στις κακοδοξίες του δυτικού Χριστιανισμού και την υπεράσπιση του ορθοδόξου Ντοστογιέφσκι.

Στα 1919, μετά το τέλος του πολέμου γύρισε στην πατρίδα του και διορίστηκε καθηγητής θεολογίας στο Σρέμσκι Κάρλοβτσι. Σύντομα παραιτήθηκε και μετέβηκε στην Αθήνα για τη συνέχιση των θεολογικών σπουδών του. Το 1926 έλαβε διδακτορικό πτυχίο στην Πατρολογία, με θέμα: «Το πρό-βλημα του προσώπου και της γνώσεως στον Άγιο Μακάριο τον Αιγύπτιο». Παράλληλα έμαθε άπταιστα την παλαιοσλαβική, την αρχαιοελληνική, την λατινική, την ρωσική, την νεοελληνική, την αγγλική, την γερμανι-κή και την γαλλική γλώσσα.

Στη συνέχεια εργάστηκε ως καθηγητής στις Εκκλησιαστικές Σχολές Καρλοβικίου, της Πριζρένης και του Μο-ναστηρίου (Βίτολα). Το 1930 η Σερβική Εκκλησία τον έστειλε στην Τσεχοσλοβακία για ιεραποστολή σε κοινότητες ορθοδόξων, που είχαν αποκηρύξει την Ουνία. Το έργο του εκεί υπήρξε μεγάλο και γι’ αυτό εξελέγη Επίσκοπος της νεοσυσταθείσας Επισκοπής Καρπαθίας, αξίωμα που δεν αποδέχτηκε λόγω ταπεινώσεως.

Κατά τη διάρκεια της γερμανικής κατοχής βρέθηκε στη δοκιμαζόμενη Σερβία, περιφερόμενος σε διάφορες Μονές. Παράλληλα είχε διοριστεί καθηγητής στο Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου. Όμως με την επικράτηση της κομμουνιστικής εξουσίας το 1945, άρχισαν οι διώξεις κατά της Εκκλησίας. Διώχτηκαν 200 καθηγητές από το Πανεπιστήμιο του Βελιγραδίου και μαζί τους ο Ιουστίνος.

Κατέφυγε στην Ιερά Μονή Σούκοβο του Πίροτ στη νότια Σερβία. Το 1946 και φυλακί-στηκε. Αργότερα δικάστηκε και καταδικάστηκε σε θάνατο ως «εχθρός του λαού»! Σώθηκε χάρις στην παρέμβαση του Πατριάρχη Γαβριήλ, ο οποίος μόλις είχε επιστρέψει από το Άουσβιτς και απαίτησε την αποφυλάκισή του.

Όμως διωγμένος από παντού, χωρίς σύνταξη και στερημένος από στοιχειώδη δικαιώματα, βρήκε καταφύγιο, ως πνευματικός, στη γυναικεία Μονή Αρχαγγέλων στο Τσέλιε του Βάλιεβο νοτίου Σερβίας. Φυσικά ούτε εκεί βρήκε ησυχία, διότι οι άθεοι μαρξιστές τον παρακολουθούσαν ανελλιπώς και τον υπέβαλλαν συχνά σε εξοντωτικές ανακρίσεις στο Βάλιεβο. Ήταν σχεδόν έγκλειστος στη Μονή, διότι του απαγορεύονταν η έξοδος, χωρίς άδεια των αρχών, ιδιαίτερα όταν συνεδρίαζε η Ιερά Σύνοδος, για να μην έρχεται σε επαφή με τους Επισκόπους και τους επηρεάζει.

Ο έγκλειστος Ιουστίνος παρά τις απαγορεύσεις, τις εξουθενώσεις, τις φοβέρες και απειλές, προσευχόταν αδιάκοπα και ζούσε αυστηρή ασκητική ζωή. Τελούσε όλες τις ακολουθίες του ημερονυκτίου ανελλιπώς. Τελούσε καθημερινά τη Θεία Λειτουργία και νήστευε (δεν έτρωγε καθόλου) κάθε Παρασκευή, την πρώτη εβδομάδα της Μ. Τεσσαρακοστής και την Μ. Εβδομάδα. Μνημόνευε καθημερινά εκατοντάδες ονόματα στη Θεία Λειτουργία.

Ο αυστηρός του όμως εγκλεισμός δεν στάθηκε εμπόδιο να γίνει γνωστός σε όλο τον κόσμο. Χιλιάδες ήταν οι επιστολές που έπαιρνε και επίσης χιλιάδες ήταν οι επισκέπτες του, από τη Σερβία και όλο τον κόσμο. Όταν έμενε μόνος στο ταπεινό κελί του, επί 28 χρόνια, έγραφε αδιάκοπα τα περισπούδαστα συγγράμματά του. Κοιμήθηκε ειρηνικά, όχι τυχαία, την ημέρα του Ευαγγελισμού, ημέρα της γεννήσεώς του, στις 25 Μαρτίου του 1979. Η ανακομιδή των ιερών λειψάνων του έγινε το 2015 και αποτέλεσε σπουδαίο γεγονός για τη σερβική Εκκλησία και όλη την Ορθοδοξία. Αισθάνθηκαν οι πάντες την άρρητη ευωδία, η οποία εξήλθε από τον τάφο του! Η Σερβική Εκκλησία τον ανακήρυξε άγιο και η μνήμη του ορίστηκε να τιμάται στις 14 Ιουνίου.

Ο άγιος Ιουστίνος Πόποβιτς ανήκει στις μεγάλες ιερατικές και θεολογικές μορφές της συγχρόνου Εκκλησίας, εφάμιλλος των μεγάλων Πατέρων της αρχαίας Εκκλησίας. Ο θεολογικός του λόγος καθαρός, ορθόδοξος, θεμελιωμένος στην Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας. Είναι ο θεολόγος του Θεανθρώπου, ο οποίος με θαυμάσιο πατερικό ύφος, θεολόγησε με καταπληκτική ακρίβεια την εν τω Θεανθρώπω απολύτρωση του ανθρωπίνου γένους. Υπήρξε συνεπής ορθόδοξος και στηλίτευε την αίρεση. Με σαφή λόγο απόδειξε την αίρεση του παπισμού και του προτεσταντισμού, ως απόλυτο εκφυλισμό της σώζουσα Ορθοδοξίας. Ιδιαίτερα επικριτικός υπήρξε για την σύγχρονη μάστιγα του Οικουμενισμού, τον οποίο

χαρακτήρισε ως «παναίρεση». Μας κληροδότησε πολυπληθή αριθμό βαθυστόχαστων θεολογικών έργων, εφάμιλλα των μεγάλων Πατέρων της Εκκλησίας μας, πολλά των οποίων κυκλοφορούν και στην ελληνική γλώσσα.

Ο νεοφανής άγιος Ιουστίνος είναι το μεγάλο τεκμήριο ότι η παρουσία των αγίων στην Εκκλησία μας είναι συνεχής και αδιάκοπη, έως τα έσχατα. Φανερώνει το μόνιμο θαύμα στη ζωή της Εκκλησίας μας!

Πηγή: [pemptousia.gr]